

---

# Spis treści

|                                                                                                                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Wstęp                                                                                                                                                                   | 9  |
| <br>Rozdział 1                                                                                                                                                          |    |
| Charakterystyka podstawowych pojęć                                                                                                                                      | 13 |
| <br>Rozdział 2                                                                                                                                                          |    |
| Geneza, istota i charakter bezpieczeństwa                                                                                                                               | 22 |
| <br>Rozdział 3                                                                                                                                                          |    |
| Geneza administracji porządku i bezpieczeństwa publicznego w Polsce (ogólna charakterystyka dziejów instytucji policyjnych na ziemiach polskich od X w. do końca XX w.) | 33 |
| <br>Rozdział 4                                                                                                                                                          |    |
| Systemy policyjne w wybranych krajach europejskich i w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej                                                                          | 45 |
| <br>Rozdział 5                                                                                                                                                          |    |
| Organy państwowe o charakterze ogólnym                                                                                                                                  | 59 |
| 5.1. Prezydent RP                                                                                                                                                       | 59 |
| 5.2. Rada Ministrów                                                                                                                                                     | 66 |
| 5.3. Minister Spraw Wewnętrznych                                                                                                                                        | 75 |
| 5.4. Inni ministrowie – kierujący działami administracji rządowej                                                                                                       | 86 |
| 5.5. Terenowe organy administracji rządowej                                                                                                                             | 88 |

|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| 5.6. Organy samorządu terytorialnego | 92  |
| 5.7. Zarządzanie kryzysowe           | 111 |

**Rozdział 6**

|                                                                                 |            |
|---------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Wyspecjalizowane organy państwowe podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych</b> | <b>120</b> |
| 6.1. Policja                                                                    | 120        |
| 6.2. Straż Graniczna                                                            | 165        |
| 6.3. Biuro Ochrony Rządu                                                        | 173        |
| 6.4. Państwowa Straż Pożarna                                                    | 177        |

**Rozdział 7**

|                                                                            |            |
|----------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Wyspecjalizowane organy państwowe podległe Prezesowi Rady Ministrów</b> | <b>186</b> |
| 7.1. Ewolucja cywilnych służb specjalnych w Polsce po 1989 r.              | 186        |
| 7.2. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego                                   | 196        |
| 7.3. Centralne Biuro Antykorupcyjne                                        | 202        |
| 7.4. Agencja Wywiadu                                                       | 206        |

**Rozdział 8**

|                                                                                                   |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Wyspecjalizowane organy państwowe podległe innym centralnym organom administracji rządowej</b> | <b>211</b> |
| 8.1. Służba Kontrwywiadu Wojskowego                                                               | 211        |
| 8.2. Służba Wywiadu Wojskowego                                                                    | 216        |
| 8.3. Żandarmeria Wojskowa                                                                         | 220        |
| 8.4. Służba Celna                                                                                 | 226        |
| 8.5. Inspekcja kontroli skarbowej                                                                 | 231        |
| 8.6. Służba Więzienna                                                                             | 235        |
| 8.7. Straż Ochrony Kolei                                                                          | 242        |
| 8.8. Straż Leśna                                                                                  | 248        |
| 8.9. Państwowa Straż Rybacka                                                                      | 250        |
| 8.10. Państwowa Straż Łowiecka                                                                    | 253        |
| 8.11. Straż Parków                                                                                | 255        |
| 8.12. Służba Ochrony Zabytków                                                                     | 257        |
| 9.13. Inspekcja Transportu Drogowego                                                              | 260        |

---

**Rozdział 9****Samorządowe formacje porządkowe**

265

**9.1. Straże gminne**

265

**Rozdział 10****Zarządzanie sprywatyzowaną częścią zadań z dziedziny  
bezpieczeństwa i porządku publicznego**

273

**10.1. Firmy ochrony osób i mienia**

273

**10.2. Firmy detektywistyczne**

284

**Bibliografia**

287